

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag
14 april 2006

Ons kenmerk
DCE/06/17274

Uw kenmerk

Onderwerp
Belastingplicht Musea

Tijdens het Algemeen Overleg d.d. 6 april jl. over de nota museale strategie, deed ik u een toezegging schriftelijk te reageren op uw vragen betreffende de (vennootschap-)belastingplicht van musea. Aanleiding voor uw vragen vormde het arrest van de Hoge Raad (HR) van 28 oktober 2005, no. 41071 over een museum dat zonder subsidies aanzienlijke exploitatieoverschotten behaalt. Met deze brief voldoe ik graag aan mijn toezegging.

1. 'Het drijven van een onderneming' (Wet op de Vennootschapsbelasting, Wet Vpb.)

In de Wet Vpb is bepaald dat een stichting of een vereniging belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting, indien en voor zover zij een onderneming drijven. Van het drijven van een onderneming is sprake, indien aan de volgende, via jurisprudentie ontwikkelde, criteria wordt voldaan;

- Er moet sprake zijn van een organisatie van kapitaal en arbeid die duurzaam aan het maatschappelijk/economisch verkeer deel neemt met het oogmerk om winst te maken;
- Onder het drijven van een onderneming wordt mede verstaan een uiterlijk daarmede overeenkomende werkzaamheid waardoor in concurrentie wordt getreden met andere ondernemingen;
- Het stelselmatig behalen van overschotten duidt volgens vaste jurisprudentie op een winststreven (een enkele keer een positief resultaat, dus niet);

Vrijstellingsmogelijkheden

Mocht er sprake zijn van het drijven van een onderneming door een stichting of vereniging, dan kan art. 6, van de Wet Vpb. nog uitkomst bieden. In dat artikel is bepaald dat lichamen waarbij het streven naar winst hetzij geheel ontbreekt, hetzij van bijkomende betekenis is en bij welke de behartiging van het algemeen belang op de voorgrond staat, vrijgesteld kunnen worden van vennootschapsbelasting. Om voor deze vrijstelling in aanmerking te komen mag de winst niet meer bedragen van € 7.500 per jaar dan wel in vijf jaren tezamen niet meer dan € 37.500.

Wijzigingen Wet Vpb.

De belastingplicht voor culturele stichtingen is in het verleden uitvoerig tussen de ministeries OCW en Financiën besproken. De Staatssecretaris van Financiën heeft de laatste vijf jaren al diverse tegemoetkomingen ingevoerd voor culturele instellingen.

Met ingang van 1 januari 2002 is het fiscaal mogelijk voor stichtingen die een algemeen maatschappelijk belang behartigen, om fictieve kosten terzake van werkzaamheden van vrijwilligers in aanmerking te nemen (artikel 9, eerste lid, onderdeel j Wet Vpb). De belastbare winst zal hierdoor afnemen. Daarnaast is per 1 januari 2001 voor voornoemde stichtingen de zogenoemde herbestedingsreserve in de Wet op de vennootschapsbelasting opgenomen (artikel 15, ba, Wet Vpb). Van de behaalde winst mag een herbestedingsreserve worden gevormd, die afgeboekt mag worden op een nieuw bedrijfsmiddel. Aanleiding voor deze wijzigingen vormde onder meer de casus van een museum dat in het geheel niet werd gesubsidieerd door de overheid.

2. Cultureel ondernemerschap

Met mijn brief 'Ons creatieve vermogen' (Cultuur en Economie) beoog ik onder meer het cultureel ondernemerschap in de kunst- en cultuursector via verschillende maatregelen te stimuleren. Ik ben het dan ook met u eens dat een museum dat blijkt geeft van cultureel ondernemerschap, daarvoor niet moet worden gestraft. Dat laat onverlet dat als culturele instellingen als ondernemer functioneren, van hen kan worden verwacht, dat zij net als andere bedrijven belasting betalen over hun winst. In mijn brief Cultuur en Economie heb ik een studie aangekondigd naar marktgerichte activiteiten van musea. Daarbij zullen belemmeringen aan de orde komen die musea (en ook overige kunst- en cultuurinstellingen) ondervinden bij hun pogingen om effectief samen te werken met private bedrijven. Het gaat mij er vanuit het cultuurbeleid om zulke belemmeringen weg te nemen.

In mijn fiscale- en mecenaatsbrief, die ik u in de loop van dit jaar zend, zal ik nader hierop ingaan. Ook de effecten voor een museum dat zonder (overheids)subsidie aanzienlijke exploitatie-overschotten haalt, komen daarbij aan de orde.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

mr. Medy C. van der Laan